

‘Bijbelstudie, preken en schilderijen maken’

Sjaak Maliepaard: politiemann, predikant en kunstschilder

„Ik vind het een heel geëgend middel om het evangelie voor het voetlicht te brengen”, zegt ds. Sjaak Maliepaard (62) over zijn schilderijen. De Barnevelder was eerst politiemann, hij werd predikant en legt zich de laatste jaren toe op zijn kunst. Van ‘Zeven kruiswoorden’ over de vijftig dagen voor Pasen verscheen ook een boekje.

Freek Wolff

Tot zijn drieëntwintigste woonde hij in Haarlem. Ook in de tijd dat hij trouwde en verhuisde naar Voorthuizen werkte hij nog vier jaar als diener in Barneveld en omgeving. „Ik ben in totaal tien jaar politiemann geweest.” In die functie maakte Sjaak van alles mee. Hij werd vaak geconfronteerd met de zelfkant van de maatschappij. Dit riep bij hem veel vragen over het leven op. „Ik ben overspannen geraakt. Ik heb het uitgeroepen naar God. Het was een roep uit de diepte, zoals je in Psalm 130 leest: ‘Heer, als U bestaat, wilt U dan laten zien dat dit zo is’. Het was net een bevalling, want negen maanden later liet God het antwoord geven (licht). De Heer heeft dominee Wijnbeek gebruikt om mij tot een levend geloof te brengen. Hij stelde altijd Christus centraal. De Heere liet me zien dat Hij er echt is, wat me totaal vervulde.”

Maliepaard wilde vanaf dat moment zijn leven helemaal in Gods dienst stellen. Daarom ging hij in de avond studeren, naast zijn werk als politiemann. In eerste instantie om zijn niveau op te krikken, omdat hij niet meer had dan drie jaar havo. Na het staatsexamen kon hij theologie gaan studeren in Kampen. Vervolgens werd Maliepaard predikant in Wilsun en Kampervriet, met een kleine kerkelijke gemeente. „Je hebt je bul gehaald, maar dan begint het werk pas. Je moet leren

wat het is om predikant te zijn. Als agent moet je direct ingrijpen, anders is de dader verdwenen. Maar in de kerk moet je dat niet doen, ook al zie je weleens dingen die niet goed zijn. Dat heb ik echt moeten leren.” Vervolgens stond hij negen jaar in het Groningse Zevenhuizen, zes jaar in Nijverdal, zes jaar in Garderen en nu parttime in Noordwijk. Na een moeilijke periode, zoals Maliepaard het noemt, pakte hij vanaf het jaar 2000 de penselen ter hand. „Ik tekende altijd al, een bevriende zendingsarts uit Voorthuizen zei: ‘Je moet op zoek gaan naar ontspanning’. Hij raadde me de lessen van christenschilder Richard Eek uit Lunteren aan en ik ben zelf ook gaan schilderen.”

SCHILDERWERKJE In eerste instantie maakte de Barnevelder aquarellen. Er hangt een groot en indrukwekkend werk aan de wand in zijn woning, met de tekst ‘Ik ben’. „Dat ontstond naar aanleiding van een tv-programma over de joden. Daar draait het om de belofte die God gaf aan het volk Israël, dat de Koning uit het huis van David komt. De brandende braamstruik duidt op Mozes, die te horen kreeg dat er een profeet zou komen. Bovendien zie je iets van Bethlehem, met een kleine kribbe om de geboorte van Jezus in beeld te brengen. Hij is de gezalfde, vandaar dat je ook de doop in de Jordaan ziet, met een duif.”

Een ander schilderij ontstond naar aanleiding van het verhaal over de Samaritaanse vrouw met wie Jezus een gesprek had. Het toont het levende water uit een kruik en een fontein. „Ik bestudeer het Woord, preek erover en soms maak ik er een (schilder)werkje over, net als de kinderen van de zondagsschool of kindernevendienst.” Op het moment dat de kunstenaar zijn schilderijen een keer liet zien op een markt, merkte hij dat er volop aanleiding was tot gesprekken over het geloof. Een hervormde vrouwenvereniging wilde graag dat Maliepaard zijn werken tijdens een avond zou vertonen en daarbij een toelichting zou geven. Dat gebeurde, waarna meer organisaties volgden die hiervoor voelden. Sjaak richtte met zijn vrouw Heleen de stichting Uit Uw Hand op. „We maakten ook kaarten met reproducties van de schilderijen, waardoor er geld binnen kwam. Daarmee steunen we twee projecten in Israël.”

VERKONDIGEN Het eerste is een evangelisatiedoel: steun aan een kleine gemeente in Israël. Het tweede doel is een diaconaal project, waarbij een Messias-belijdende jood in het noorden van Israël financiële hulp krijgt. „Hij helpt iedereen in zijn omgeving op materieel gebied. Het mooie is dat hij voor die hulpverlening zelfs toestemming kreeg van orthodoxe joden. Dat is vrij zeldzaam en bijzonder.” Maliepaard heeft zijn werk een paar keer in de praktijk gezien. Hij weet dat het geld goed terecht komt. Met boekjes, kaarten en (powerpoint)presentaties met schilderijen probeert Maliepaard nu het evangelie te verkondigen. Zij echtgenote assisteert hem hierbij. Organisaties kunnen kiezen uit zes presentaties: Van Woord naar beeld, Bijbelse feesten (najaar en voorjaar), Jeshua Messias van Israël en de volkeren, Kerst en de Zeven Kruiswoorden. Een tijd lang leek offerlevier niet voor hem weggelegd, maar uiteindelijk stortte Ma-

liepaard zich toch op dit materiaal, met als resultaat een serie rond het thema van de zeven kruiswoorden van Jezus, waarover in 2013 een boekje is verschenen. Het zijn zeven afbeeldingen, telkens opvallend vergezeld van de Hebreeuwse tekst. „De vertaling heb ik er telkens boven gebrand in hout. Zo heeft zich dat ontwikkeld.”

”
Al waren uw zonden rood als scharlaken, ze zullen worden als witte sneeuw.

Het boekje ‘Zeven kruiswoorden’ biedt voor de vijftig dagen tot Pasen bijbelteksten, korte overdenkingen en de schilderijen die erbij horen. „Daarin zie je stap voor stap het lijden van Jezus uitgewerkt. De eerste en de laatste gaan over de Vader. Daarmee is de wezenseenheid van Vader en Zoon aanwezig. Hij begint met vergeving: ‘Vader vergeef het hun, want ze weten niet wat ze doen’. De vrucht daarvan is dat de misdadiger daaruit mag leven, ook al sterft hij al snel. Bij het derde kruiswoord gaat het niet alleen om de relatie tot God, maar ook tot elkaar: ‘Vrouw, zie uw zoon. Zoon zie uw moeder’. Het vierde kruiswoord gaat om de verlatenheid, over wat het Hem heeft gekost: ‘Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?’ Met het vijfde kruiswoord ‘Mij dorst’, geeft Hij aan dat hij de strijd heeft gestreden. Het zesde kruiswoord is: ‘Het is volbracht!’. Wat Hij moest doen, heeft Hij gedaan. Bij het zevende kruiswoord legt Jezus Zijn leven in de handen van de Vader. Daar zie je weer de wezenseenheid.”

VERZINKEN Maliepaard vindt een lied toepasselijk op zijn schilderijen, omdat hij beseft dat hij de betekenis nooit geheel kan omvatten: ‘Leer mij o Heer Uw lijden recht betrachten, in deze zee verzinken mijn gedachten’. „Je pakt immers elke keer maar een stukje. Dat probeer ik dan maar te doen.” Maliepaard wijst op de betekenis van zijn schilderijen, met bijvoorbeeld een rode gloed achter het eerste kruiswoord en een hand die aan het hout is genageld. „Al waren uw zonden rood als scharlaken, ze zullen worden als witte sneeuw. Dat zegt iets over vergeving. De leidraad in alle zeven schilderijen is een doorboorde hand bij het polsgewricht, omdat mensen dat vaak niet weten. Het kruis is een olijffoam, want in de tijd waarin Jezus leefde, werd dat veel gedaan op die manier. De Romeinen kruisigden mensen vaak op bomen. Doordat de grond bikkelhard was, konden ze er lastig palen in zetten. Hier een uitnodigende hand voor de misdadiger. Hier een hand die wijst naar elkaar. Hier een hand die vasthoudt. God verliet Hem, maar Hij liet God niet los. Hier het kommetje van de hand met de dorst en dan de hand van de overgave. Het is goed. De boekrol komt ook twee keer terug, want er staat dat Hij de Schrift heeft vervuld. Wat Jezus deed is Hem immers niet overkomen. Hij kwam om de profetieën te vervullen. Die

■ Het schilderij ‘Het is volbracht’ van Sjaak Maliepaard: „God zelf scheurde het voorhangsel van boven naar beneden, volgens Hebrëeën 10:19,20”.